

İLERİ EVRE SOLİD TÜMÖRLÜ HASTALARDA HASTANEYE YATIŞ ANI MONOSİT-LENFOSİT ORANININ KISA DÖNEM MORTALİTE İLE İLİŞKİSİ

Ali Aktaş¹, Ahmet Bilgehan Şahin¹

¹Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji, Bursa

Amaç: Plansız hastaneye yatışlar, ileri evre solid tümörlü hastalarda sık görülmekte ve belirgin kısa dönem mortalite ile ilişkilidir. Nötrofil-lenfosit oranı (NLR) ve monosit-lenfosit oranı (MLR) gibi tam kan sayımından türetilen inflamatuvar indeksler, ayaktan onkoloji pratiğinde prognostik değer göstermiştir; ancak akut olarak hastaneye yatırılan kanser hastalarındaki klinik kullanımları ve kısa dönem mortaliteyi öngörmedeki rolleri net değildir. Bu çalışmada, onkoloji servisinde yatan hastalarda yatış anındaki bu inflamatuvar indekslerin kısa dönem mortalite ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Şubat-Ağustos 2025 tarihleri arasında Bursa Uludağ Üniversitesi Tıbbi Onkoloji servisinde, evre III-IV solid tümör nedeniyle yatırılan erişkin hastalar retrospektif olarak incelendi. Her yatış analitik birim olarak değerlendirildi. Yatış anındaki tam kan sayımından nötrofil-lenfosit oranı (NLR), monosit-lenfosit oranı (MLR), trombosit-lenfosit oranı (PLR) ve sistemik immün-inflamasyon indeksi (SII) hesaplandı. Primer sonlanım 30 günlük tüm nedenlere bağlı mortalite, sekonder sonlanım 90 günlük mortaliteydi. Tekrarlayan yatışları dikkate almak için genelleştirilmiş tahmin denklemleri (GEE) lojistik regresyon modeli kullanıldı.

Bulgular: Toplam 163 hastaya ait 194 yatış analiz edildi. 30 ve 90 günlük mortalite oranları sırasıyla %44,8 ve %63,9 idi. 30 günlük mortalite gelişen yatışlarda medyan MLR daha yüksekti (0,88'e karşı 0,61; $p=0,007$). Tek değişkenli analizde yüksek MLR, 30 günlük mortalite ile ilişkili bulundu (OR 1,87; 95% CI 1,20-2,90; $p=0,005$). ECOG performans durumu ve metastatik yük için düzeltme sonrası MLR bağımsızlığını korudu (adjusted OR 1,68; 95% CI 1,08-2,62; $p=0,021$). Sonuçlar C-reaktif protein ve serum albümin için ek düzeltmede de anlamlıydı. NLR daha zayıf ilişki gösterirken, PLR ve SII bağımsız prediktör değildi. 90 günlük mortalitede baskın belirleyici ECOG performans durumu olup MLR bağımsız anlamlılığını sürdürmedi.

Sonuç: İleri evre solid tümörlü hastalarda yatış anındaki MLR, kısa dönem mortalitenin bağımsız bir prediktörüdür. Basit ve düşük maliyetli bir belirteç olarak MLR, yatan hasta onkoloji pratiğinde erken risk sınıflandırmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler : MLR, inflamasyon belirteçleri, hastane yatışı, kısa dönem mortalite, prognostik faktör

Tables :

Hastaların başlangıç demografik ve klinik özellikleri

	n (163)	%
Cinsiyet		
Kadın	69	42.3
Erkek	94	57.7
Sigara Kullanımı		
Hiç kullanmamış	70	42.9
Aktif İçici & Bırakmış	93	57.1
ECOG Performans Durumu		
1-2	84	51.5
3-4	79	48.5
Tümör Tipi		
Küçük Hücreli Dışı Akciğer Kanseri	34	20.9
Pankreas Kanseri	17	10.4
Mide Kanseri	12	7.4
Küçük Hücreli Akciğer Kanseri	12	7.4
Over Kanseri	10	6.1
Meme Kanseri	10	6.1
Diğer	68	41.7
Evre		
3	15	9.2
4	148	90.8
Beyin Metastazı		
Hayır	125	76.7
Evet	38	23.3

Karaciğer Metastazı		
Hayır	93	57.1
Evet	70	42.9
Akciğer Metastazı		
Hayır	92	56.4
Evet	71	43.6
Kemik Metastazı		
Hayır	86	52.8
Evet	77	47.2
Yaş, ortalanca (aralık)	62 (22-82)	
VKI, ortalanca (aralık)	23.12 (14.19-49.81)	
Önceden Alınan Tedavi Basamak Sayısı, ortalanca (aralık)	2 (1-7)	
Metastatik Odak Sayısı, ortalanca (aralık)	2 (0-6)	

Otuz günlük mortaliteye göre yatış anındaki inflamatuvar indeksler

İnflamatuvar indeks	30 günlük mortalite yok (n=107)	30 günlük mortalite var (n=87)	p değeri
NLR, medyan (ÇAA)	7.87 (4.99–13.36)	10.76 (5.69–16.86)	0.093
MLR, medyan (ÇAA)	0.61 (0.35–0.90)	0.88 (0.43–1.36)	0.007
SII, medyan (ÇAA)	1775.68 (936.49-3323.81)	2071.85 (925.62-5090.68)	0.298
PLR, medyan (ÇAA)	237.5 (139.75-365.82)	270.54 (136.68-397.29)	0.740

30 ve 90 günlük mortalite ile ilişkili faktörlerin tek değişkenli ve çok değişkenli GEE analizleri

Değişken	30 günlük mortalite OR (%95 GA)	p değeri	90 günlük mortalite OR (%95 GA)	p değeri
Tek değişkenli GEE analizleri				

MLR (birim artış)	1.87 (1.20-2.90)	0.005	1.95 (1.10-3.45)	0.022
NLR (birim artış)	1.02 (1.00-1.04)	0.026	-	-
SII (birim artış)	≈1.00	0.147	-	-
PLR (birim artış)	1.00 (0.999–1.001)	0.839	-	-
ECOG 1-2 vs 3-4	0.27 (0.13–0.54)	<0.001	0.10 (0.05–0.23)	<0.001
Metastatik odak sayısı (her odak için)	1.70 (1.27–2.29)	<0.001	-	-
Yaş (yıl başına)	0.99 (0.96–1.02)	0.365	-	-
Çok değişkenli GEE analizleri				
MLR (birim artış)	1.68 (1.08–2.62)	0.021	1.30 (0.78–2.16)	0.318
ECOG 1-2 vs 3-4	0.27 (0.13–0.54)	<0.001	0.10 (0.05–0.23)	<0.001
Metastatik odak sayısı (her odak için)	1.48 (1.10–1.99)	0.010		
Yaş (yıl başına)	0.99 (0.96–1.02)	0.476		